

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΛΥΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. α) Σωστό β) Λάθος γ) Σωστό δ) Λάθος ε) Λάθος

A2. β

A3. γ

ΘΕΜΑ Β

B1. *Σχολικό Βιβλίο* || *Σελίδες 142-143*

Το Α.Ε.Π. είναι ένα μέγεθος που μας πληροφορεί για την οικονομική ευημερία μιας χώρας. Το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. μετρά το βιοτικό επίπεδο της χώρας. Όμως, παρά τη σπουδαιότητα και χρησιμότητά του το Α.Ε.Π. παρουσιάζει ατέλειες και αδυναμίες, οι οποίες οφείλονται σε πολλές αιτίες. Οι σπουδαιότερες είναι:

α) Το Α.Ε.Π. δεν περιλαμβάνει την αξία της παραγωγής που αφορά στην ιδιοκατανάλωση, γιατί αυτή δε γίνεται αντικείμενο αγοραπωλησίας. Για παράδειγμα, το φαγητό που μαγειρεύει μια νοικοκυρά στο σπίτι δε διαφέρει καθόλου από το φαγητό ενός εστιατορίου. Και όμως, η προστιθέμενη αξία, με το μαγείρεμα που γίνεται στο σπίτι, δεν υπολογίζεται στο Α.Ε.Π.

β) Το Α.Ε.Π. είναι ποσοτικός και όχι ποιοτικός δείκτης. Η βελτίωση της ποιότητας, όταν δεν εκφράζεται στην τιμή, δεν καταγράφεται στο Α.Ε.Π. Η ποιότητα, όμως, είναι εξίσου σημαντικός παράγοντας με την ποσότητα. Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί ότι η ποιότητα ζωής, που προέρχεται, για παράδειγμα, από την καθαρή ατμόσφαιρα, είναι ουσιώδης παράγοντας για την υγεία και την πιθανή διάρκεια της ζωής, δεν περιλαμβάνεται όμως, δυστυχώς, στους υπολογισμούς του Α.Ε.Π.

γ) Το Α.Ε.Π. αγνοεί τη σύνθεση και την κατανομή της παραγωγής. Το Α.Ε.Π. εκφράζει το μέγεθος παραγωγής αλλά όχι και τη σύνθεση, δηλαδή το είδος των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται. Η ευημερία όμως μιας οικονομίας σίγουρα επηρεάζεται, αν, για παράδειγμα, το ποσοστό παραγωγής που αντιπροσωπεύει πολεμικά αγαθά μεταβληθεί εις βάρος της σχέσης με τα καταναλωτικά αγαθά. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την οικονομική ευημερία των πολιτών, αλλά δεν εκφράζεται στο Α.Ε.Π., είναι η κατανομή της παραγωγής (εισοδήματος)

ανάμεσα στα μέλη μιας οικονομίας. Η κατανομή αυτή όμως, αν βελτιώνεται ή χειροτερεύει, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά αντίστοιχα τη ζωή των πολιτών. Όσο πιο ισομερής είναι η κατανομή του Α.Ε.Π. τόσο πιο ψηλό θεωρείται το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας, γιατί μικραίνει το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών.

δ) Το Α.Ε.Π. δεν συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας. Παραοικονομία είναι το μέρος της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο αποκρύπτουν οι πολίτες από το κράτος, είτε επειδή θέλουν να αποφύγουν τη φορολόγησή της είτε επειδή είναι παράνομη, όπως λαθρεμπόριο, ναρκωτικά κτλ. Όλες αυτές οι οικονομικές δραστηριότητες δεν καταγράφονται στο Α.Ε.Π. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι οι ατέλειες αυτές του Α.Ε.Π. κάνουν προβληματική και τη σύγκριση του βιοτικού επιπέδου μεταξύ διαφόρων κρατών. Το μέγεθος της παραοικονομίας, για παράδειγμα, διαφέρει από χώρα σε χώρα, άρα και οι συγκρίσεις είναι προβληματικές.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του Ψ, τότε η παραγωγή του X θα είναι 0, άρα είμαστε στον συνδυασμό Α και έτσι είναι $\Psi_A = 160$

$$\text{Επίσης έχουμε } KE_{X(A \rightarrow B)} = \frac{160 - 120}{80 - 0} = \frac{40}{80} = \frac{1}{2}$$

$$KE_{X(B \rightarrow \Gamma)} = \frac{120 - 80}{X_\Gamma - 80} \Leftrightarrow 1 = \frac{40}{X_\Gamma - 80} \Leftrightarrow X_\Gamma - 80 = 40 \Leftrightarrow X_\Gamma = 120$$

$$KE_{X(\Gamma \rightarrow \Delta)} = \frac{80 - \Psi_\Delta}{140 - 120} \Leftrightarrow 2 = \frac{80 - \Psi_\Delta}{20} \Leftrightarrow 40 = 80 - \Psi_\Delta \Leftrightarrow \Psi_\Delta = 40$$

$$KE_{X(\Delta \rightarrow E)} = \frac{40 - 0}{150 - 140} = \frac{40}{10} = 4$$

Ο πίνακας συμπληρωμένος γίνεται

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας Αγαθού X (KE_X)
A	0	160	
			$\frac{1}{2}$
B	80	120	
			1
Γ	120	80	
			2
Δ	140	40	
			4
E	150	0	

Γ2. α) Για $X = 40$ θα βρούμε το μέγιστο Ψ

	X	Ψ
A	0	160
K	40	Ψ_K
B	80	120

$$\begin{aligned} \text{Ισχύει } KE_{X(A \rightarrow K)} &= KE_{X(A \rightarrow B)} \Leftrightarrow \frac{160 - \Psi_K}{40 - 0} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 320 - 2\Psi_K = 40 \Leftrightarrow 2\Psi_K = 280 \Leftrightarrow \boxed{\Psi_K = 140} \end{aligned}$$

Επομένως ο συνδυασμός $X = 40$, $\Psi = 150$ είναι ανέφικτος, δηλαδή δεν υπάρχουν αρκετοί παραγωγικοί συντελεστές για να παραχθεί.

β) Για $X = 130$ θα βρούμε το μέγιστο Ψ

	X	Ψ
Γ	120	80
Λ	130	Ψ_Λ
Δ	140	40

$$\begin{aligned} \text{Ισχύει } KE_{X(\Gamma \rightarrow \Lambda)} &= KE_{X(\Gamma \rightarrow \Delta)} \Leftrightarrow \frac{80 - \Psi_\Lambda}{130 - 120} = 2 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 80 - \Psi_\Lambda = 20 \Leftrightarrow \boxed{\Psi_\Lambda = 60} \end{aligned}$$

Επομένως ο συνδυασμός $X = 130$, $\Psi = 50$ είναι εφικτός, δηλαδή οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

Γ3. Εφόσον θέλουμε να παράγουμε τις τελευταίες 50 μονάδες του αγαθού Ψ , τώρα είμαστε στις $160 - 50 = 110$ μονάδες του αγαθού Ψ .

Για $\Psi = 110$ θα βρούμε το μέγιστο X

	X	Ψ
B	80	120
M	X_M	110
Γ	120	80

$$\begin{aligned} \text{Ισχύει } KE_{X(B \rightarrow M)} &= KE_{X(B \rightarrow \Gamma)} \Leftrightarrow \frac{120 - 110}{X_M - 80} = 1 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 10 = X_M - 80 \Leftrightarrow \boxed{X_M = 90} \end{aligned}$$

Άρα από τον συνδυασμό $X_M = 90$, $\Psi_M = 110$ πηγαίνουμε στον συνδυασμό $X_A = 10$, $\Psi_A = 160$, δηλαδή η θυσία του X θα είναι $90 - 0 = 90$ μονάδες.

Γ4. Η νέες ποσότητες του Ψ είναι

$$\Psi_{A'} = \Psi_A + 50\% \Psi_A = 160 + \frac{50}{100} \cdot 160 = 160 + 80 = 240$$

$$\Psi_{B'} = \Psi_B + 50\% \Psi_B = 120 + \frac{50}{100} \cdot 120 = 120 + 60 = 180$$

$$\Psi_{\Gamma'} = \Psi_\Gamma + 50\% \Psi_\Gamma = 80 + \frac{50}{100} \cdot 80 = 80 + 40 = 120$$

$$\Psi_{\Delta'} = \Psi_\Delta + 50\% \Psi_\Delta = 40 + \frac{50}{100} \cdot 40 = 40 + 20 = 60 \quad \text{και προφανώς } \Psi_{E'} = 0$$

Το κόστος ευκαιρίας του X είναι αυξανόμενο

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Για το σημείο ισορροπίας ισχύει

$$Q_D = Q_S \Leftrightarrow \frac{400}{P} = 30 + P \Leftrightarrow 400 = 30P + P^2 \Leftrightarrow P^2 + 30P - 400 = 0$$

$$\text{Είναι } \Delta = 30^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-400) = 900 + 1600 = 2500$$

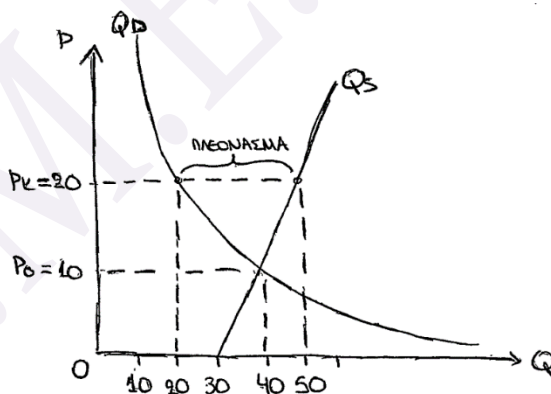
$$\text{και } P_{1,2} = \frac{-30 \pm \sqrt{2500}}{2 \cdot 1} = \frac{-30 \pm 50}{2} = \begin{cases} \frac{20}{2} = 10 \\ \frac{-80}{2} = -40, \text{ Απορρίπτεται} \end{cases}$$

$$\text{Άρα } \boxed{P_0 = 10} \text{ και } Q_0 = 30 + 10 = 40 \Leftrightarrow \boxed{Q_0 = 40}$$

Δ2. α) Έχουμε Πλεόνασμα = 30 $\Leftrightarrow Q_S - Q_D = 30 \Leftrightarrow 30 + P_K - \frac{400}{P_K} = 30 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow P_K^2 - 400 = 0 \Leftrightarrow P_K^2 = 400 \xrightarrow{P_K > 0} \boxed{P_K = 20}$$

β) Για την $Q_S = 30 + P$ για $P = 0$ είναι $Q_S = 30$

Δ3. α) Η επιβάρυνση του κράτους είναι $\text{Πλεόνασμα} \cdot P_K = 30 \cdot 20 = 600$ χρ. μονάδες

β) Τα έσοδα του κράτους από την πώληση είναι $30 \cdot 15 = 450$ χρ. μονάδες
Επομένως η τελική επιβάρυνση είναι $600 - 450 = 150$ χρ. μονάδες

Δ4. Η Συνολική Δαπάνη (ΣΔ) των καταναλωτών δεν αλλάζει και είναι σταθερά 400 χρ. μονάδες και αυτό διότι η καμπύλη ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή.